

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 12C/88/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8709201806
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Zelený
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2013:8709201806.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad samosudcom Františkom Zeleným v právnej veci navrhovateľa D. F. R..F., F. F. U. X, V., C.: XX XXX XXX, proti odporcovi L. K., Z.. V. P., K. XXXX/X, Z.. Č.. Ú. O. X. X. R. Ú. O. X. Z. D. F. P., M.. O. X, štátne občianstvo Slovenská republika, v konaní o zaplatenie 499,58 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi 167,64 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy od 26.4.2007 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

Náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 4.3.2009 domáhal, aby zaviazal odporcu zaplatiť mu istinu 499,58 eur s príslušenstvom a trovami konania. Návrh odôvodnil tým, že účastníci dňa 4.9.2006 pod č. R. H. zmluvu o pripojení, podľa ktorej odporcovi bolo umožnené využívať telekomunikačné služby a bolo mu priradené účastnícke telefónne číslo. Pri uzavretí dodatku k zmluve bol odporcovi odpredaný mobilný telefón značky U. X. za kúpnu cenu 16,27 eur. Odporca porušil zmluvné povinnosti tým, že riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb vyfakturovaných v období mesiacov december 2006 až február 2007. Z dôvodu porušenia zmluvných podmienok je povinný zaplatiť tiež zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur. Dlžnú istinu odporca neuhradil ani na základe predžalobnej výzvy. Pohľadávku voči odporcovi navrhovateľ špecifikoval ako nárok z neuhradených služieb vo výške 167,64 eur a nárok na doplatenie zmluvnej pokuty vo výške 331,94 eur.

V písomnom podaní doručeného súdu dňa 10.6.2013 požiadal navrhovateľ o pripustenie zmeny návrhu. Zmenu odôvodnil tým, že pôvodne sa domáhal zaplatenia istiny 331,94 eur ako zmluvnej pokuty. Rozhodnutím Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/91/2011 dohodnutá výška zmluvnej pokuty bola v konaní označená ako neprijateľná zmluvná podmienka. Z uvedeného dôvodu nie je priznávaná ani časť paušalizovanej náhrady škody podľa výkladu o nemožnosti moderovať zmluvnú pokutu, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Nie je možné spravodlivo požadovať od navrhovateľa vzdanie sa reálneho nároku na náhradu škody spôsobenej odporcom. Zmluvná pokuta mala ako občiansko-právny inštitút funkciu paušalizovanej náhrady škody v prípade porušenia zmluvy, ktorá by navrhovateľovi mohla vzniknúť tým, že tento si svoje povinnosti poskytnúť zvýhodnené služby a mobilný telefón za akciovú cenu splnil, avšak odporca si svoju základnú povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu počas doby viazanosti a včas uhrádzať svoje splnené záväzky nespľnil. Zmluvná pokuta mala byť preventívnym a

uhradzovacím nástrojom pre prípad porušenia základnej zmluvnej podmienky a v rámci uhradzovacej funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody mala nahrádzať cenu za akciový telefón, zvýhodnené ceny služieb, náklady na predajný proces, akceptačný a aktivačný proces a i.. Z uvedeného dôvodu žiadal, aby mu okrem sumy za neuhradené služby vo výške 167,64 eur súd priznal aj nárok na zaplatenie sumy 132,78 eur, ktorú si uplatňuje do výšky škody. Rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu a jeho akciovou cenou predstavuje škodu, ktorú odporca spôsobil tým, že získal mobilný telefón za cenu zvýhodnenú oproti cene trhovej. V časti zaplatenia zostávajúcej istiny 199,15 eur spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy od 26.4.2007 do zaplatenia zobral späť. O pripustení zmeny návrhu a zastavení konania v časti návrhu súd rozhodol samostatným uznesením.

Odporca žiadal návrh navrhovateľa zamietnuť. Vo svojej výpovedi pred súdom uviedol, že v r. 2006 s navrhovateľom uzavrel zmluvu o pripojení, na základe ktorej mu bol poskytnutý telefón značky Nokia a bolo mu umožnené využívať služby mobilnej komunikácie. Asi v mesiaci október 2006 bol vzatý do väzby. Mobilné telefóny prostredníctvom svojho právneho zástupcu odovzdal manželke s tým, aby u navrhovateľa záležitosť vybavila. Vo výkone väzby mobilný telefón používať nemohol. V nasledujúcom období služby využívala jeho manželka a na základe dohody švagor, ktorému mali byť tiež zasielané faktúry. Sám služby mobilnej komunikácie za fakturované obdobie nevyužíval.

Súd na základe dokazovania vykonaného v súlade s prednesmi účastníkov, vypočutím odporcu, svedkov R. K., E. E., oboznámením zmlúv o pripojení, dodatkov zmlúv, prehľadu nedoplatkov, predžalobných výziev, faktúr, všeobecných obchodných podmienok, potvrdení, zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 4.9.2006 účastníci uzavreli zmluvu o pripojení, podľa ktorej sa navrhovateľ odporcovi zaviazal poskytovať služby telefonickej komunikácie v programe P. XX + F.. Podľa dodatku ku zmluve odporcovi bol odpredaný za zvýhodnenú kúpnu cenu 490,- Sk mobilný telefón značky U. XXX. Pre prípad porušenia niektorej z povinností účastníka sa strany dohodli na zaplatení zmluvnej pokuty vo výške 10.000,- Sk (331,94,- eur). Doba viazanosti zmluvy bola dojednaná v dĺžke 24 mesiacov. Podľa prehľadu výpisov z transakcií odporca navrhovateľovi z titulu neuhrádzania vyfakturovaných platieb ku dňu 11.4.2007 dlhuje celkom istinu 5.090,50 Sk. Faktúrou splatnou dňa 26.12.2006 navrhovateľ vyúčtoval odporcovi sumu 2.785,50 Sk z titulu poskytnutých služieb za obdobie mesiacov december 2006 - január 2007. Faktúrou splatnou dňa 26.1.2007 vyúčtoval 1.661,50 Sk za služby poskytnuté v mesiacoch január až február 2007 a faktúrou splatnou dňa 27.2.2007 vyúčtoval sumu 603,50 Sk z titulu odpojenia telefónneho prístroja. Listom zo dňa 11.4.2007 navrhovateľ vyzval odporcu na dodatočné zaplatenie úhrady za poskytnuté elektronické komunikačné služby vo výške 5.090,50 Sk a za vyúčtovanú zmluvnú pokutu 10.000,- Sk.

Svedkyňa R. K. vo svojej výpovedi uviedla, že v r. 2006 po vzatí jej manžela do väzby mala k dispozícii dva mobilné telefóny, jeden od spoločnosti Eurotel a druhý od spoločnosti Globtel. Pri návšteve odporcu vo väzbe za účasti jej brata E. E. sa všetci dohodli, že eurotelový telefón bude používať ona a zároveň bude uhrádzať platby za poskytované služby a druhý telefón od F. D. si mohol zobrať E. E. s tým, že sám bude používať telefón a uhrádzať faktúry za poskytované služby. Faktúry mu následne po ich doručení odovzdávala.

Svedok E. E. potvrdil, že chcel manželke odporcu pomôcť v súvislosti s tým, že táto bola povinná uhrádzať paušálne náhrady na dva mobilné telefóny po zadržaní jej manžela. Telefón so službami navrhovateľa sa zaviazal používať do doby skončenia paušálu. Neskôr z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie platby prestal poukazovať. Po prepustení odporcu na slobodu tento ho oboznámil s tým, že z dôvodu neuhradených faktúr je voči nemu vedená exekúcia a celkom voči nemu mala byť evidovaná pohľadávka 2.000,- až 3.000,- eur. Poprel, aby s odporcom uzavrel ústnu alebo písomnú dohodu o tom, že telefón bude užívať a uhrádzať splátky.

Podľa § 43 ods. 1-8 zák. 610/2003 Z. z., zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Zmluva o pripojení zaniká a) uplynutím času, na ktorý bola uzavretá, b) dohodou účastníkov zmluvy, c) odstúpením od zmluvy, d) výpoveďou, e) ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Účastník môže odstúpiť od zmluvy o pripojení bez sankcií, ak mu podnik

a) oznámi zmenu zmluvných podmienok najmenej jeden mesiac vopred a účastník tieto zmeny neakceptuje, b) opakovane ani po reklamácií neposkytuje verejnú službu podľa zmluvy o pripojení alebo ju poskytuje s podstatnými vadami, c) opakovane neodstráni reklamovanú závalu verejnej služby v určenom čase.

Podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník a) opakovane neoprávnene zasahuje do zariadenia verejnej siete alebo takýto zásah umožní tretej osobe, hoci aj z nedbanlivosti, b) nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti,

c) pripojí na verejnú sieť zariadenie, ktoré nespĺňa požiadavky osobitných predpisov, 13) alebo používa také zariadenie v rozpore so schválenými podmienkami a ani na výzvu podniku zariadenie neodpojí, d) opakovane používa verejnú službu spôsobom, ktorý znemožňuje podniku kontrolu jej používania, e) opakovane porušuje podmienky zmluvy o pripojení.

Účastník môže vypovedať zmluvu o pripojení uzavretú na dobu neurčitú z akéhokoľvek dôvodu alebo bez udania dôvodu.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1, 3, 4 písm. k) OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 442 ods. 1 OZ, uhrádza sa skutočná škoda, a to čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa § 517 ods. 1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 544 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach (ďalej len „smernica 93/13“ vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah (rozsudky Súdneho dvora EÚ zo dňa 27.6.2000, Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98, až C-244/98, ako aj z 26.10.2006 Mostaza Claro, C-168/05 Zb. I-10421, bod 25, tiež čl. 37 uznesenia Súdneho dvora vo veci C-76/10 POHOTOVOSTĚ(Korčovská).

So vstupom do Európskej únie prijala Slovenská republika záväzky náležite transportovať do smernice EÚ a v aplikačnej praxi aj napĺňať ciele týchto smerníc. V oblasti ochrany spotrebiteľa, a teda aj finančného spotrebiteľa Európska únia prijala viaceré smernice (napr. viď príloha smernice EP a Rady z 23.4.2009 č. 2009/22 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov o súdnych príkazoch).

Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica 93/13“) si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Súdny dvor v rozsudku Oceáno Grupo Editorial SAC-240/98 až C 344/98 konštatuje, že nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalosť zmluvnej podmienky, a preto súdy v štátoch, v ktorých nie je povinné zastúpenie advokátom, majú aj bez návrhu prihliadať na neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky, obstojí ako celok (čl. 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí (pozri napr. rozsudok Mostaza Claro, bod 37, Asturcom bod 51).

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia mal súd preukázať, že návrh navrhovateľa je dôvodný iba v časti. Medzi účastníkmi došlo k platnému uzavretiu zmluvy o pripojení, na základe ktorej boli v mesiacoch december 2006 až február 2007 poskytované služby mobilnej komunikácie. Za poskytnuté služby odporca v stanovenej lehote splatnosti nezaplatil, preto je povinný navrhovateľovi uhradiť vyúčtované istiny. Pretože odporca sa dostal do omeškania so zaplatením peňažnej pohľadávky, v súlade s ust. § 517 OZ a § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z., je povinný uhradiť tiež úrok z omeškania v zákonom stanovenej výške.

Obrana odporcu spočívajúca v tvrdení, že služby mobilnej komunikácie boli v žalovanom období poskytované podľa vzájomnej dohody inej osobe, nie je dôvodná. V zmluvnom vzťahu s navrhovateľom až do jeho do ukončenia bol odporca, ktorý bol povinný uhrádzať náklady za poskytnuté služby, prípadne zmluvný vzťah ukončiť. Keďže tieto služby boli preukázateľne poukazované inej osobe, má odporca voči tejto nárok na prípadné vydanie bezdôvodného obohatenia, rep. náhradu škody predstavujúcej vyúčtovanú cenu poskytnutých služieb E. E. s navrhovateľom nikdy v zmluvnom vzťahu nebol.

V časti uplatnenej istiny 331,94 eur návrh neuznal dôvodným a tento zamietol.

Navrhovateľom uvádzané slovné spojenie v dodatku zmluvy k možnosti uplatnenia zmluvnej pokuty za porušenie“ niekto z povinností podľa dodatku a vo výške, ktorá je nezmenená, bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti naznačuje neurčitý okruh rôznych porušení alebo vzťahov a preto zmluvná pokuta za porušenie povinností, označených iba indikatívne, je neakceptovateľná a predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Môže nastať situácia, že navrhovateľ uplatní rovnakú zmluvnú pokutu v prípade účastníka, ktorý sa dostane do omeškania na začiatku existencie zmluvného vzťahu a rovnakú pokutu u spotrebiteľa, ktorý poruší povinnosť tesne pred ukončením doby viazanosti. Takto koncipovaná zmluvná pokuta nemôže obstáť v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho vzťahu. Podmienky, za akých navrhovateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách týmto poškodzujú spotrebiteľa. Predmetná zmluvná pokuta podľa názoru súdu nielenže spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech slabšej zmluvnej strany- spotrebiteľa, ale má aj tendenciu negatívne ovplyvniť dôveru spotrebiteľov voči štandardizovaným produktom na trhu.

Nemožno zohľadniť ani poskytnutý benefit zo strany navrhovateľa spočívajúci v odpredaji koncového zariadenia - mobilného telefónu za kúpnu cenu značne nižšiu oproti všeobecnej kúpnej cene koncového zariadenia. Poskytnutie takéhoto benefitu je taktikou obchodnej politiky spoločnosti a nemá žiadnu príčinnú súvislosť s predmetom sporu. Navrhovateľom koncipovaná zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa a subjektívny postoj strán. Pretože súd ustanovenia o zmluvnej pokute vyhodnotil ako neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú zo zákona neplatné, nemohol navrhovateľovi priznať ani časť zmluvnej pokuty, ktorú si navrhovateľ uplatnil a vyčíslil ako rozdiel medzi zvýhodnenou kúpnu cenou koncového zariadenia poskytnutého odporcovi a všeobecnou predajnou cenou týchto zariadení. Nie je dôvod vyvodzovania zodpovednosti voči odporcovi zohľadňovaním inej ako dohodnutej kúpnej ceny. Aj keď navrhovateľ si pohľadávku 331,94 eur uplatňuje ako náhradu škody, v skutočnosti ju naďalej požaduje ako zmluvnú pokutu vo výške paušalizovanej náhrady škody tak, ako je uvedená v dodatku ku zmluve. Ak mala byť časť nároku podľa zmeneného návrhu uplatnená ako náhrada škody, navrhovateľ bol povinný nepochybne preukázať splnenie zákonných náležitostí pre takéto uplatnenie v súlade s ust. § 420 a nasl. OZ. Pri preukázaní takéhoto nároku čo do porušenia právnej povinností, škody a príčinnej súvislosti by mu vznikol nárok na uplatnenie skutočnej škody, ktorá sa uhrádza v peniazoch. Uzavretie kúpnej zmluvy za zvýhodnených podmienok nie je možné samo o sebe považovať za porušenie právnej povinnosti, v dôsledku čoho už z tohto dôvodu je nárok navrhovateľa na náhradu škody neopodstatnený a nepreukázaný.

Náhradu trov konania súd účastníkom nepriznal s poukazom na ust. § 142 ods. 2 O.s.p.. Vzhľadom k pomeru úspechu strán v konaní bol vo veci úspešnejší odporca. Tomuto však preukázateľne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, a to prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1, 2 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.